MAGYAR AFRIKA TÁRSASÁG
AFRICAN–HUNGARIAN UNION

AHU MAGYAR AFRIKA–TUDÁS TÁR
AHU HUNGARIAN AFRICA–KNOWLEDGE DATABASE

RAJNAI, Attila

Balekok vagy eszközök vagyunk egy nemzetközi játszmában? – Kérdőjelek az afrikai magyar kereskedőház körül / Are we playing balls or instruments in an international game? – Question marks around the African Hungarian trading house

Eredeti közlés /Original publication:
168 óra online, június 20. 06:58
Elektronikus újraközlés/Electronic republication:
AHU MAGYAR AFRIKA–TUDÁS TÁR – 000.002.562
Dátum/Date: 2017. december / December 27.
filename: rajnaiattila_2016_Balekok
Az elektronikus újraközlést előkészítette
/The electronic republication prepared by:
B. WALLNER, Erika és/and BIERNACZKY, Szilárd
Hivatkozás erre a dokumentumra/Cite this document
RAJNAI, Attila: Balekok vagy eszközök vagyunk egy nemzetközi játszmában? – Kérdőjelek az afrikai magyar kereskedőház körül / Are we playing balls or instruments in an international game? – Question marks around the African Hungarian trading house, *AHU MATT*, 2017, **pp. 1–6.** old., No. 000.002.562, http://afrikatudastar.hu
Eredeti forrás megtalálható/The original source is available:
Az interneten / At the Internet
Kulcsszavak / Key words
magyar Afrika–kutatás, a Magyar Kereskedőház Zrt. tevékenységéről Afrikában, nemzetközi gazdasági tevékenység egykori politikai szereplőkkel
African research in Hungary, about the activities of Magyar Kereskedőház Zrt. in Africa, international business with former political actors

---

AZ ELSŐ MAGYAR, SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ, ELEKTRONIKUS, ÁGAZATI SZAKMAI KÖNYV–, TANULMÁNY-, CIKK-, DOKUMENTUM- ÉS ADAT-TÁR / THE FIRST HUNGARIAN FREE ELECTRONIC SECTORAL PROFESSIONAL DATABASE FOR BOOKS, STUDIES, COMMUNICATIONS, DOCUMENTS AND INFORMATIONS

* Magyar és idegen – angol, francia, német, orosz, spanyol, olasz és szükség szerint más – nyelveken készült publikációk elektronikus könyvtára / Writings in Hungarian and foreign – English, French, German, Russian, Spanish, Italian and other – languages
* Az adattárban elhelyezett tartalmak szabad megközelítésűek, de olvasásuk vagy letöltésük regisztrációhoz kötött. / The materials in the database are free but access or downloading are subject to registration.
* Az Afrikai Magyar Egyesület non-profit civil szervezet, amely az oktatók, kutatók, diákok és érdeklődők számára hozta létre ezt az elektronikus adattári szolgáltatását, amelynek célja kettős, mindenekelőtt sokoldalú és gazdag anyagú ismeretekkel elősegíteni a magyar afrikanisztikai kutatásokat, illetve ismeret-igényt, másrészt feltárni az afrikai témájú hazai publikációs tevékenységet teljes dimenziójában a kezdetektől máig. / The African–Hungarian Union is a non–profit organisation that has created this electronic database for lecturers, researchers, students and for those interested. The purpose of this database is twofold; on the one hand, we want to enrich the research of Hungarian Africa studies with versatile and plentiful information, on the other hand, we are planning to discover Hungarian publications with African themes in its entirety from the beginning until the present day.

BALEKOK VAGY ESZKÖZÖK VAGYUNK EGY NEMZETKÖZI JÁTSZMÁBAN?

– Kérdőjelek az afrikai magyar kereskedőház körül

RAJNAI, Attila

168 óra online, június 20. 06:58

Nemzetbiztonsági kockázatot rejtő üzleti vonalat építettünk ki Afrikában a Magyar Nemzeti Kereskedőház Zrt. égisze alatt működő Magyar–Afrikai Fejlesztési Kft.-n keresztül. Merthogy utóbbi tulajdonosi köre mélyreható orosz kapcsolatokat ápol. Etióp hadügyi beszállításaink mellett ráadásul az ellenzéki összefogás vezetőjét támogatjuk Botswanában, egy amerikai befolyás alatt álló térségben. Balekok vagy eszközök vagyunk egy nemzetközi játszmában?

Nagy utat tett meg Duma Gideon Boko, a botswanai ellenzéki pártok egyesített mozgalmának – Umbrella for Democratic Change (UDC) – vezére: szegénysorból felemelkedve jutott el a Harvardra, majd a mozgalom élére. Az általa vezetett tömörülésnek esélye van arra, hogy a következő választáson leváltsa az országot az 1966-os függetlenné válás óta megszakítás nélkül vezető kormányoldalt, amelyet a 2008 óta hivatalban lévő Ian Khama vezet, aki egyébként az ország első elnökének fia. Pártja, a Botswana Democratic Party (BDP) jelentős támogatásokat kap az Egyesült Államok költségvetéséből is gazdálkodó National Endowment for Democracy (NED) alapítványtól.

Botswana máris kampányüzemmódba kapcsolt, mert a 2019-es választások fordulatot hozhatnak, s Boko történelmet írhat. Ez a lehetőség azonban túlmutat az országon. A Dél-Afrikával és Zimbabwéval is szomszédos államban, amely a Brit Nemzetközösség tagja, erős az amerikai befolyás, Boko viszont az önrendelkezést tűzte zászlajára. Mindemellett az ellenzéki vezér – aki Hillary Clinton meghívását elfogadva jelen volt a demokraták 2016-os philadelphiai konvencióján – közben másfelé is kacsingat, és élvezi a fű alatt érkező támogatások

előnyeit. Boko ugyanis a marokkói, valamint a botswanai kereskedőházat üzemeltető Hungbots Ltd. vezérigazgatója is – s magyar szemmel a történet itt kezd érdekessé válni.

A cég társtulajdonosa, Imre Gábor, aki amúgy az infokommunikációs szektorra specializálódott, és a kormányzati hálózatbiztonság fejlesztésében is szerepet játszó Ayudate Holding Tanácsadó Kft. ügyvezetője. Ez utóbbi cég a meghatározó tulajdonosa a Magyar–Etióp Kereskedőház Kft.-nek, amelyet tavaly Magyar–Afrikai Fejlesztési Kft.-re kereszteltek át. A másik tulajdonostárs a magas szintű orosz kapcsolatokkal rendelkező Hujber Ottó köpönyegéből előbújt Dunai Repülőgépgyár Magyarország Kft.

Hujber a kilencvenes években az MSZP vállalkozói tagozatának elnöke volt. Az ő, Máté László – 1990 után az MSZP pénztárnoka, majd alelnöke – és Kapolyi László korábbi ipari miniszter vállalkozásai kaptak a Horn-kormány idején állami felhatalmazást az orosz államadósság leépítésére. A folyamat botrányoktól volt hangos. Ebben központi szerepet játszott Hujber egyik cége, a fegyverkereskedelmi engedéllyel is rendelkező Intertraverz Zrt.

A vállalkozás már a kilencvenes évek elején orosz katonai és polgári helikoptereket állomásoztatott és javított az egykori Pestvidéki Gépgyár tököli hangárjaiban. A cégből a felszámolást követően alakult meg a Dunai Repülőgépgyár Rt., ennek régi-új vezérigazgatója, Kovács Géza Péter az Intertraverz igazgatótanácsában is helyet kapott, s egyben a haditechnikai cégeket tömörítő Magyar Védelmiipari Szövetség elnöke volt.

A tököli gyárból évekkel később többek között négy helikoptert is eladtak Etiópiának, emellett a cég az etióp katonai vezetés megrendelésére helikoptereket újított fel. A stockholmi székhelyű békekutató központ, a SIPRI adatbázisa szerint 2011 és 2015 között Magyarország Ukrajna és Kína után a harmadik helyen állt a hadiipari beszállítások terén Etiópiában 41 millió amerikai dollár értékű forgalommal.

A Panama-iratok kiszivárgása után derült fény arra, hogy Hujber a tulajdonosa – a liechtensteini bejegyzésű Ost–West Stiftungon keresztül – a dél-karibi offshore paradicsomban bejegyzett Loyal Banknak, amely jelentős kétes eredetű orosz és bolgár pénzeket forgat.

De a Magyar–Afrikai Fejlesztési Kft. társtulajdonosi köre is figyelemre méltó. Az Ayudate Holding Tanácsadó Kft. a dániai Ayudate Investments Group anyavállalat tulajdonában van. Utóbbi valódi tulajdonosait a Tamares Holdings Cyprus Ltd. rejti, amely ciprusi bejegyzésű, és orosz nevű tisztségviselői vannak. Az Ayudate Investments Group jogelődjét Terner Géza alapította. Terner Hujber régi harcostársa, ő próbálta megmenteni a szocialista pártnak egy opciós szerződéssel a volt csillebérci úttörőtábort, majd a 4-es metró projektcégének vezetője lett.

Szerepelt a neve a Magyar–Orosz Kereskedelmi Kamara tagjegyzékében is. 2017 januárjában az Alstom metrókocsik beszerzése kapcsán indított büntetőügyben a Központi Nyomozó Főügyészség indítványára a Budai Központi Kerületi Bíróság elrendelte Terner nemzetközi körözését, a Strabag építőipari cég korrupciógyanús pártfinanszírozási ügyeiben az osztrákok is szerették volna meghallgatni tanúként, de eddig nem sikerült megtalálni. Egymástól független sajtóinformációk szerint Izraelben tartózkodik.

Az üzlet azonban nem ismer határokat. A Magyar–Afrikai Fejlesztési Kft. ugyanis részt vesz a kontinens tömegközlekedésének fejlesztésében: a villamosbizniszben is utazik.

Etiópiába már megérkezett annak a villamosnak az eddig Szegeden porosodó prototípusa, amelyet a Dunai Repülőgépgyár az afrikai piacra gyártana.

Ezeket a villamosokat helyben szerelnék össze. Ráadásul ha a fejlesztésekre rábólintanak a térségben, akkor a nyomvonalak kialakítását is a cég végezné, miképp az utastájékoztatási, valamint a szoftveres vezérlési rendszereket is Magyarország szállítaná.

Külföldi források szerint a magyar állam havonta 25 és 45 ezer dollár közötti összeggel finanszírozza az afrikai kereskedőházainkat. Szerettünk volna pontos számot tudni, ezért kerestük a Magyar Nemzeti Kereskedőház, valamint a Magyar–Afrika Kft.-ben domináns Ayudate Kft. illetékeseit, de írásbeli kérdéseinkre eddig nem kaptunk választ. Az etióp sajtó viszont arról számolt be a közelmúltban, hogy a projekt sínen van, a Bank of Ethiopia, valamint a magyar Eximbank megállapodott a tömegközlekedés-fejlesztési program finanszírozásról.

Időközben Boko egyik harcostársa, Titus Wa Nteyathei nyílt levelet jelentetett meg a The Botswana Gazette című lapban. Ebben azt ve-

ti Boko szemére, hogy a saját képére formálta az UDC mozgalmát: megváltozott, intoleráns a kritikusokkal szemben, ezért ideje lenne félreállnia.

A kormánypárt pedig, hosszú évek tapogatózását követően, hirtelen elindította egy új, elektronikus választási rendszer beszerzését indiai forrásból. A Bharat Electronics Limited évtizedes gazdasági kapcsolatot tart fenn az ország vezetésével, miközben korábban más cégek nyilvános prezentációját – egyben pályázati részvételét – élből elutasították. A rendszert már több országban letiltották, mert szakértők szerint alkalmas a választási eredmények manipulálására.

Ebben az egyre feszültebbé váló helyzetben úgy tűnhet, hogy a magyar kormány, az ellenzék vezetőjének orosz titkosszolgálati kapcsolatokkal és fegyverkereskedelmi engedéllyel is rendelkező üzleti érdekeltségeit támogatva, állást foglal a botswanai politikai táborok között, s ezzel a térség nemzetközi érdekviszonyaiba is beleavatkozik.

A hazai külügy viszont optimista. Arra hivatkoznak, hogy működnek gazdasági kapcsolataink a fekete kontinenssel. Vajon tényleg nem látják, hogy milyen árat fizethetünk érte?

Botswanától Budapestig

Míg az afrikai áttörés várat magára, az Imre Gábor vezette Ayudate Holding Tanácsadó Kft. a ProMontel Invest Zrt. részvényeinek megvételével idehaza bevásárolta magát a vasúti biztosító berendezési hálózatok telepítésére szakosodott ProMontel Távközlési és Kivitelező Zrt.-be, amely régi motoros a távközlés-fejlesztési szakmában. A 3-as metró felújításaiban megbízásra vágyó szakcégek szerint a felcsúti kisvasútvonalat építő Swietelsky ernyője alatt a ProMontel Zrt. a legesélyesebb az M3-as IT-hálózat fejlesztésének projektjére, amelyből így már az Ayudate tulajdonosi köre fog hasznot húzni.

Hacsak Tarlós István be nem int. Merthogy feltűnt a háttérben Tombor András, s a főpolgármester egyértelműen kinyilvánította: a két miniszterelnöki tanácsadó guru – a másik Habony Árpád – üzleti érdekköreit nemkívánatosnak tartja a fővárosi közbeszerzéseken.